

### [Undervisningsministeren.]

kulturel Betydning. Bibelhistorien med alle dens Fortællinger, med dens Ordsprog, med dens Vendinger, med dens Moral, med dens religiøse Forestillinger er i den Grad gaaet ind i alt, at man ikke en Gang kan forstaa Sproget, Litteraturen, Kunsten uden visse Forudsætninger dér. Religionsundervisningen kunde være selvstændig, eller den kunde optages i andre Fag — det skal jeg ikke her komme nærmere ind paa. Jeg tilføjer, at da jeg sætter saa megen Pris paa en fælles Folkeskole, vil jeg foretrække en fælles Folkeskole for alle eller saa godt som alle Folkets Børn med Religionsundervisning fremfor en Folkeskole uden Religionsundervisning og saa ved Siden af en Mængde Kirkeskoler, Sektskoler, eller hvad det nu vilde blive. Misforstaa mig ikke, jeg ønsker ikke en fælles Folkeskole gennemført gennem et Statsskolemonopol — det har jeg alle Dage været Modstander af, og det har jeg ogsaa tidt nok givet Udtryk for, ogsaa i dette Ting —, men jeg ønsker, at Folkeskolen i Kraft af sin egen Vækst og Udvikling og Godhed skal blive saadan, at alle Forældre i Landet er interesserede i at sende deres Børn derhen. Folkeskolen skal ikke være for god for de ringeste og ikke for ringe for de bedste, som det saa tidt er hævdet. Men ved Siden deraf skal der være Spillerum, Frihed, saaledes som jo ogsaa Grundloven paabyder, for det pædagogiske Initiativ, det skal have Lov til at røre sig frit. Nye Skoleformer, nye Skoletanker skal have Ret til at gøre sig gældende. Det vil ogsaa fremme Folkeskolen. Jeg mener, at Folkeskolen bør være saa bevægelig, saa rummelig og følge saadan med Tiden, at nye Skoletanker, nyt Initiativ paa dette vigtige Omraade hurtigt kan faa Plads og Rørum. Jeg ønsker ikke en stiv, uniformeret Folke- eller Statsskole. Jeg ønsker Plads for Individualiteten, for nye Bevægelser. At man ikke løber vild, det skal Forældrene nok sørge for, naar Myndigheden i første Linie lægges i deres Haand, thi Forældre, Fader eller Moder, kan være socialt eller politisk indstillede, som de vil, saa reaktionære eller saa revolutionære, saa moderate eller saa radikale det skal være — der er een Ting, alle Forældre ønsker, og det er, at deres Børn, der gaar i Skole, bliver godt oplært og vel opdraget. Forældrenes direkte Indflydelse i første Linie skal nok forhindre al Vildkørsel.

I vort Naboland Sverige har man for ganske nylig ved en stor betydningsfuld Folkeskolelov, Loven af 6. Juni 1930, forladt det gamle gejstlige Tilsyn. Man

har helt flyttet Skolevæsenet i Sverige fra det, der derovre kaldes den kirkelige Kommune, til den borgerlige Kommune, og Præsternes Stilling som selvskrevne er ophørt — altsaa det samme, som mit Forslag tilsigter. Jeg gør opmærksom paa, at denne store Folkeskolereform for Sverige, vedtaget i denne Sommer, er vedtaget under en Regering, som er i højeste Grad kirkeligt indstillet og kirkeligt interesseret. Man tilsigter ikke, og det behøver ikke at medføre, siger jeg, noget Brud mellem Skole og Kirke, en fri aandelig Forbindelse kan udmærket vedligeholdes. Forældrene kan præge Skolen med den Aand, de selv ønsker, men desuden kan Præst og Provst fremdeles vælges. Hvis man har dygtige, skoleinteresserede Præster og Provster, vil de fremdeles kunne vælges. De kan vælges ind i Kommunalbestyrelsen, Kommunalbestyrelsen kan vælge dem ind i Svoleudvalget, enten de sidder i Kommunalbestyrelsen eller ej, og Kommunalbestyrelsen kan, som jeg før sagde, gøre en saadan Mand til Formand for Skolenævnet. En dygtig Præst eller Provst kan vælges ind i Skoledirektionen, det, jeg i mit Forslag kalder Skole- raadet, fordi det nuværende Skoleraad ophæves — jeg skal straks komme dertil. Der vil, som sagt, ikke være noget i Vejen for, at en saadan Mand kan vælges ind i det, man nu kalder Skoledirektionen; og som jeg altsaa kalder Skoleraadet. Som Forældrene, som den stedlige Befolkning ønsker det, kan det forme sig, og hvor kan det saa fra Regeringens eller Statens Side formes bedre? Ja, jeg vil tro, at en saadan Ordning langt fra vil behøve at bevirke et Brud mellem Skole og Kirke. Jeg vil mene, at jo mere vi giver Stat og Skole og Kirke, hver for sig historisk og kulturelt meget betydningsfulde, hvad der tilkommer *dem*, og jo mindre vi blander deres Myndighed sammen, desto lettere vil et venskabeligt Samarbejde, des bedre vil en fri aandelig Forbindelse kunne forme sig. Ingen Tvang fra nogen Side, men Frihed, ogsaa Frihed til et venskabeligt Forhold, hvis Befolkningen, hvis Forældrene ønsker det.

Socialdemokratiets gamle Program havde optaget det gamle religiøse Krav om Religionsundervisnings Udskillelse fra Folkeskolen. Socialdemokratiet har senere modificeret sit Standpunkt paa dette Omraade, hvad der bl. a. kom frem ved det Standpunkt, som Partiets Medlemmer af den store Skolekommission indtog, og jeg tilføjer, at skulde Religionsundervisnings Stilling i Skolen, ændres, eller skulde vi blot gøre den mere objektiv, rent historisk, saa maa der en Ventil